

FOTO: MONTISE PAVAT ENGESA

L'OBRA DE SOLEDAT VIDAL MASSAGUER

VICTÒRIA RABAL I MEROLA

Escriure sobre l'obra de Soledat Vidal és un plaer i alhora un repte. És per a mi com parlar de creació artística, paper i amiat, tot d'un sol glop.

El maig passat, i amb l'evocador títol *A la recerca de l'espai temps*, Soledat Vidal ha exposat al Museu Molí Paperer de Capellades una àmplia retrospectiva de la seva obra amb paper. Esplèndida exposició que abraçava des de les obres dels anys 80 fins als treballs més recents.

És de remarcar el títol escollit per l'artista, ja que, si hi ha una paraula que pugui definir el seu procés creatiu, aquesta és precisament la paraula "recerca". Una recerca impulsada per la profunda inquietud de trobar, de caminar nous camins, de conèixer nous territoris. Per això el seu treball no es limita a la pintura, sinó que treballa al mateix temps pintura, gravat, escultura o polpa de paper. Com diu Eduardo Chillida: *"El deseo de experimentar, de conocer, me ha hecho llevar siempre una marcha discontinua. ¿No se deberá esto a que me interesa más la experimentación que la experiencia, así como prefiero el conocer que el conocimiento?"*

Aquesta recerca ha fet que la Soledat també hagi explorat diverses formes d'expressió, des de la figuració a l'abstracció. Les seves primeres obres de caràcter figuratiu van merèixer ser anomenades pel crític Santos Torroella com *"la màgia de l'ambient"* per la seva destresa, frescor i espontaneïtat. Però a la recerca de nous camins, Soledat Vidal deixarà de banda aquesta destresa, la repetició hàbil de camins ja coneguts, per endinsar-se en

el camp de l'abstracció. I és que, com afirmava Mark Rothko, *"l'habilitat per ella mateixa no és més que una prestidigitació"*.

Aquest canvi en el seu treball s'inicia amb el contacte amb el paper i les seves possibilitats plàstiques; aquesta matèria, ben coneguda per ella, li obrirà un nou horitzó.

A partir de l'any 1985, juntes, la Soledat i jo vam passar llargues hores d'apassionada experimentació amb el paper. Recordo les nostres excursions recol·lectant plantes —ginesta, cards, canyes...— per obtenir fibres i papers amb diferents textures i coloracions. Recordo també la seva col·laboració com a professora en els Tallers del Paper per a artistes del Museu. Eren dies de descobriment i redescobriment del paper, no ja com a suport passiu de l'acció de l'artista, sinó com a medi plàstic en ell mateix; on l'obra es crea al mateix temps que el paper va prenent forma, color, transparència o textura. També eren dies d'intercanvi amb altres artistes que treballaven en aquest camp de l'Art Paper, sobretot arran del congrés de la IAPMA (Internacional Association of Papermakers and Artists), el 1987, congrés que el Museu Molí Paperer de Capellades va poder organitzar gràcies a la seva col·laboració, al seu entusiasme i al valor incalculable de la seva amiat.

A partir d'aquesta data, la seva obra cobrarà una nova dimensió amb exposicions i participacions en congressos internacionals. El paper, els seus processos d'elaboració i manipulació, li

ofereixen un nou llenguatge, donen a la seva obra llibertat de format, textures, experimentació de la bellesa del color dels tints naturals i joc alquímic de substàncies.

La Soledat afirma que, per a ella, la matèria també és un color; manipulem la matèria, i ella ens sorprèn i ens encisa. Aquesta màgia no només queda reflectida en l'obra, sinó també en els títols amb què anomena els seus treballs: “portes dels somnis”, “arqueologies de l'esperit”, “constel·lacions subterrànies”, “atemporalitat”, “pensaments fragmentaris”...: títols que fan recordar l'íntim lligam de la pintura xinesa amb la poesia. La paraula no explica l'obra plàstica, la complementa, ens en dóna claus i alhora ens obre nous enigmes que ens endinsen en el seu caràcter d'obra oberta.

La combinació de tècniques i processos és també una constant en l'obra de Soledat Vidal: combina el treball de caràcter pictòric amb el del paper o del gravat, li interessa aquesta barreja de llenguatges. Els processos de fabricació del paper o del gravat li ofereixen crear “disciplinadament”, posar “ordre” al caos creatiu, a la pulsio de la pintura, i obté uns resultats admirables en els seus gravats sobre els boscos cremats, plens de dramàtica bellesa.

El que compta per a l'artista és la necessitat de crear una activitat essencial. En una constant exploració dels llenguatges i els seus límits fa seva l'afirmació de Wittgenstein: “*Els límits del meu llenguatge signifiquen els límits del meu món*”. La Soledat empeny els límits, engrandeix el seu univers plàstic, el seu món. No es tracta de ser especialista, coneixedor d'un sol llenguatge; per això combina al mateix temps el paper, la pintura, el gravat i, cada cop més, l'escultura.

En l'obra en escultura de la Soledat hi trobem la conjunció i el diàleg de la matèria: paper, ferros i fustes en els quals el temps ha imprès la seva memòria, com per exemple aquelles que evoquen la contemplació quasi màgica d'uns estenedors de paper en una antiga fàbrica al nord de Portugal...

La memòria del temps —el temps escultor— i també l'espai. De l'escultura li atrau poderosament la noció d'espai temps: m'ho comenta en una de les nostres converses, amb la seva natural timidesa, però amb la mirada i el somriure ple d'excitació. L'escultura ocupa un lloc en l'espai i hi ha un temps real que l'espectador necessita per contemplar-la, per girar al seu voltant, apreciar-ne les formes, els colors i les ombres. Aquesta explicació em remet un altre cop als escrits de Chillida: “... *El espacio es un hermano gemelo del tiempo. Son dos conceptos absolutamente paralelos y similares.*”

Si la contemplació individual de cada obra ens atrau, encara més la possibilitat d'observar tota una trajectòria de treball de més de vint anys. Darrere cada obra, cada conjunt d'obres, hi ha la pròpia vida, vida i obra aquí són una mateixa cosa. Així, en aquesta exposició de Soledat Vidal hem tingut la possibilitat de seguir el seu procés i veure com ha anat deixant la complexitat del llenguatge. En les seves darreres obres ha aconseguit el sempre difícil exercici de prescindir, d'oblidar, de desfer-se d'allò que no és necessari. En aquestes obres, el color s'imposa per sobre de les formes o les textures; una mena de buit que ens fa sentir l'invisible que s'amaga darrere del món visible.¹

---

1. Referències bibliogràfiques: Eduardo Chillida, *Escritos*. Madrid: La Fábrica, 2005; Mark Rothko, *La realidad del artista*. Madrid: Editorial Síntesis, 2004; i Ludwig Wittgenstein, *Tractatus logico-philosophicus*. Barcelona: Edicions 62, 1997.

SOLEDAT VIDAL MASSAGUER

Llicenciada en Belles Arts a la universitat de Barcelona

Curs de gravat al taller de la fundació Miró de Mallorca (Joan Barberà)

Curs amb Laurence Barker. Barcelona

Curs amb Pol Roberts. Museu Molí Paperer de Capellades

Curs de postgrau: “De l’empremta gravada a l’empremta digital” (departament de Pintura de la facultat de Belles Arts de Barcelona)

Curs de gravat del taller “Fuentedetodos”. Aragó per Monir.

Experiència personal i bibliogràfica

1967 – Primer premi de cartells de la Fira d’Igualada

1983 – Primer premi i menció de la vila de Palamós

1984-86 – Professora de gravat de l’obra de La Caixa

1987-95 – Professora de tallers d’estiu del Museu Molí Paperer de Capellades

1988 – Coordinadora del II Congrés Internacional de l’International Artist Paper Made. Capellades

1992 – Participació en les jornades sobre “ArtPaper” a Santa Maria de Fera Porto. Portugal

1993 – Participació a “El paper com a mitjà”. Facultat de Belles Arts de Granada. Diccionari d’Artistes Catalanas “Ràfols”. “The Art & Craft of Papermaking” per Sophie Dauson

1992-94 – I.A.P.M.A. Membre del comitè directiu

1994 – Participació al congrés sobre “Art Paper” i conferència sobre “L’aplicació de la gelatina animal aplicada a l’Art Paper”. Leewenhorst. Holanda

1995 – Cartell anunciador de la I Biennial del Paper. Potvoo. Finlàndia

Quinze exposicions individuals i catorze de col·lectives per tot el món

VIKTÒRIA RABAL I MEROLA (Barcelona, 1958) és llicenciada en Belles Arts i Història de l’Art. D’ençà de 1982 viu a Capellades, on dirigeix el Museu Molí Paperer. Ha dut a terme diverses exposicions de la seva obra artística sobre paper i ha estat membre fundadora de l’IAMPA i membre d’honor de l’Associació Catalana de Crítics d’Art.

